

גליון ל"ד - השוון השעי

יו"ל ע"י מכון "תורת הקרבנות" בנשיאות הרבנים הגאונים:

רבי ברוך שמואל הכהן דויטש, רבי דוד כהן, רבי חיים מאיר הלוי שטיינברג, רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א

עיונים בהלכה

הרה"ג רבי נחמיה שלו' הלוי סגל שליט"א

גדר אמירת פסוקי קרבן שנתחייב בו

בגליון תורת הקרבנות ל"ב כתב הגאון רבי חיים מאיר שטיינברג שליט"א ליישב את קושיית הרה"ג רבי בנימין גרוסברד שליט"א איזה ענין יש באמירת פרשת קרבן פסח, והרי אנו פטורים מהקרבן מדין דרך רחוקה. וענה הגאון שליט"א באופן הראשון, עפ"י מש"כ הפנים יפות ויקרא (ו.ז) והכלי חמדה תזריע (אות ג), שילדת עניה תאמר פרשת הקרבנות של יולדת עשירה אעפ"י שאינה חייבת בקרבן זה, ומוכרח שבאמירה אין נפ"מ בין אם נמצא בדרך רחוקה או קרובה, עכתו"ד.

אלא שכמדומה שעדיין צ"ע, דהנה הפנים יפות והכלי חמדה כתבו שם טעם לדבריהם, דכיון שבאמירה לא שייך מה שחילקה התורה בין דל לעשיר, מוטב שתאמר פרשת עשיר "שהרי קיי"ל עני שהביא קרבן עשיר יצא". וכ"כ גם בשו"ת בנין שלמה או"ח סו"ס א' באופן הראשון. ולפי זה משמע שמעיקר הדין צריכה לומר את הקרבן שנתחייבה בו, אלא שמוטב שתאמר פרשת עשיר מהטעם הנ"ל. וא"כ אין בזה ישוב לאמירת קרבן פסח, שהרי שם היא חייבת בקרבן, וכיון שיוצאת יד"ח בקרבן עשיר שייך לחייבה לומר קרבן עשיר, אבל בקרבן פסח הרי אין אנו חייבים בקרבן כלל, ומנין שיש ענין לומר את הפרשה בזמן שאין כלל חיוב קרבן.

אמנם נראה ליישב דברי הגאון שליט"א, דהנה במשנה ברורה סי' א' ס"ד בביאור הלכה כתב בשם המ"א שהמתחייב קרבן עולה ויורד יאמר את כל הפרשה, והיינו גם קרבן עני וגם קרבן עשיר, וזהו דלא כאחרונים הנ"ל שיאמר רק קרבן עשיר. וצ"ב במאי פליגי.

ונראה לומר בביאור גדר אמירת פרשת הקרבנות, דבפשטות הגדר דכיון שנתחייב קרבן, נתחדש בזה"ז שיאמר את פרשת הקרבן דע"ז הוי כאילו הקריב ויש לו בזה מקצת כפרה. אך י"ל שאין הגדר שהמתחייב קרבן צריך שיאמר את פרשת הקרבן שנתחייב בו, אלא שכיון שבכח האמירה הרי זה נחשב כאילו הקריב, ממילא בזמן הקרבת הקרבן ראוי לומר את פרשת הקרבן כדי שייחשב לו כאילו הקריבו.

ועפ"י זה יש לומר, שהאחרונים הנ"ל למדו כאופן הראשון שענין האמירה לומר את מה שנתחייב, ולכן עני חייב באמירת קרבן עני, ורק כיון שיצא יד"ח גם בקרבן עשיר ראוי שיאמר פרשת קרבן עשיר. אכן המשנ"ב נקט כאופן השני שעל ידי העיסוק בהלכות הקרבן נחשב לו כאילו הקריבו, ולכן כתב דצריך לומר גם קרבן עני וגם קרבן עשיר, כיון שהלכות הקרבן הם שעני מביא כן ועשיר מביא כן, וממילא יש לומר את כל הפרשה.

ולפי הבנה זו יש מקום ליישב המנהג לענין אמירת קרבן פסח כישוב הגאון שליט"א, שבזמן הקרבת קרבן פסח ראוי לומר את פרשת הקרבן אעפ"י שאין אנו חייבים בו, כיון שעכ"פ על ידי העיסוק באמירת הקרבן הרי זה נחשב לנו כאילו הקרבנו. [ולא דמי לאמירת קרבן חטאת למי שלא נתחייב חטאת, דשם הוי כחולין בעזרה, ולכן כתבו הפוסקים באו"ח סי' א' שלא לאומרו אא"כ נתחייב עי"ש, והוי כאמירת קרבן פסח שלא ביד"ד ניסן, אבל דרך רחוקה שאי"ז אלא פטור צדדי י"ל שאין בזה משום חולין בעזרה].

בגליון:

גדר אמירת פסוקי קרבן שנתחייב בו

לקט מתגובות הקוראים

אמירת פרשת הקרבנות ביום
בניית מזבח להדגמה

ברכת המצוות על עבודת הלויים

אמירת פסוקי קרבן פסח בער"פ

האם יש רוח רעה במקדש

בענין סמיכה בעוף ובשתי ידיו

איסור מחמר בהולכת השעיר לצוק

גניזת בגדי כהן גדול שמת

אם ניסוך הזים נקרא קרבן

הבאת מנחת חינוך בטומאה

מדור חדש - לויים בדוכנים

אימתי באים הלויים לדוכן

מקום דוכן הלויים

אכילת קדשים קלים כשבטלה

קדושת ירושלים

מצוות אכילת קדשים ומצוות אכילת מנחות

**המשך משאוזת הרבנים בכינוס
"והשב את העבודה"**

שיעורים בספר עבודת הקרבנות

• ע"י הגאון רבי יוסף רפפורט שליט"א אחת לשבועיים בימי שני בשעה 10.45 בערב בדיוק, בבנין "בית דוד" בן זכאי 46 ב"ב. השיעור הבא יתקיים בס"ד ביום שני י"ג חשוון.

• על ידי הרה"ג רבי יעקב משה כהן שליט"א בימי ראשון בשעה 10.30 בערב בבניה"ד "נחלת משה" רח' מלצר 36 ב"ב.

ניתן לקבל דף הערות והוספות לספר "עבודת הקרבנות" מתוך המהדורה החדשה שיצאה לאחרונה 050-4134645

לימוד הקרבנות מועיל לבטל כח הדין מעל ישראל

ימים אחרונים להזדמנות השנתית להשתתף בהגדרה הסינית שעל ידי ארגון 'להאיר' -

עבור לומדי הכוללים העמלים בעניני הקרבנות רכישת כרטיסי הגרלה עד מוצאי שבת י"א בחשוון

כל הרוכש חבילת כרטיסים מעל 100 ₪, יקבל דיסק מתנת המכון, מלבד מתנת 'להאיר'

לפרטים ולהשתתפות בהגדרה על ידי נציג 'תורת הקרבנות': 052-7653813

במס' הטל' הנ"ל ישנה אפשרות לנתב את התרומה לאחד מהכוללים הבאים:

כולל לכהנים וישראלים - 'עבודת הקרבנות' בני ברק | כולל לכהנים - 'תורת כהנים' רמות ד' ירושלים | כולל ללויים - 'חבורת לויים' מודיעין עילית

כמו כן ניתן לתרום דרך מוקד ארגון 'להאיר', בטל': 073-613-48-22 ולציין קוד 5 עבור כל הכוללים

בית יערי הלבנון
תגובות לגליונות קודמים

או מחמת שאר טעמים שנתבארו שם, וכמ"ש שם בשם גדולי ההוראה שליט"א.

ברכת המצוות על עבודת הלויים

הרה"ג רבי דוד רוטר שליט"א

מש"כ הרה"ג ר' שמואל הלוי לאבנשטיין שליט"א בגליון ל' להוכיח ממה שלא פסק הרמב"ם בשום מקום דמברכין על העבודה דס"ל דאין מברכין כלל. יעוין מל"מ ריש הלכות מעשה הקרבנות שכתב בהדיא דלשיטת הרמב"ם מברכין על עבודת ההנאים, ולא חש להא דלא כתב כן הר"ם בשום מקום, וכן מבואר ברש"י עירובין נ' ע"א [ד"ה והרי מעשר בהמה]. וא"כ י"ל דה"ה על עבודת הלויים.

ומש"כ הגאון ר' חיים מאיר הלוי שטיינברג שליט"א בגליון ל"ב דאינו ראייה הואיל והר"ם בהלכותיו כתב רק ברכות שנזכרו בש"ס, וכן כתב בדרך אמונה בהל' שמיטה ויובל רפ"י בביה"ל, קשה ממה שכתב הרמב"ם ברכת אכילת תרומה בסוף הלכות תרומות וברכת אכילת מתנות כהונה בריש פ"א מביכורים, והלא לא נזכרו בש"ס. ואפי' למש"כ במהר"י קורקוס בהל' תרומות שם דמה שאמרו במע"ש פ"ה מ"א לא שכחתי מלברך היינו ברכת אכילה, הרי מיירי לגבי אכילת מעשר שני, וצ"ע.

אמירת פסוקי קרבן פסח בער"פ

הרה"ג רבי דוד רוטר שליט"א

מה שהעיר הגאון רבי חיים מאיר הלוי שטיינברג שליט"א בגליון ל"ב על הא דאיתא במעשה רב שהגר"א היה קורא פרשיות קרבן פסח אחר חצות, למה לא הקדים להתפלל מנחה לפני כן דתדיר קודם, אינו מובן הקושיא דהלא זמן מנחה הוא מו' שעות ומחצה וקודם לכן לא יצא כמש"כ המג"א ושאר פוסקים ריש סי' רל"ג, ואף למ"ד יצא הרי זה בדיעבד, וא"כ לא שייך בזה תדיר קודם כיון שלא הגיע זמנה עדיין.

האם יש רוח רעה במקדש

הרה"ג רבי דוד רוטר שליט"א

בגליון ל"א הקשה הרה"ג ר' אליעזר הכהן רבינוביץ שליט"א היאך היו הכהנים נוגעים ברגליהם בשעת קידוש ידיים ורגליים והרי פסק בשו"ע שהנוגע ברגליו צריך נטילה מפני רוח רעה השורה על הרגליים. ונעלם מעיני השואל מש"כ המשנ"ב שם [סי' ד' ס"ק מא] דנוגע ברגליו אינו צריך ליטול משום רוח רעה רק משום נקיות, ע"כ. וא"כ א"צ נטילה דווקא אלא סגי ברחיצה, וע"כ אף שבשעת קידוש נוגעים ברגליהם מ"מ כיון שלאחר קידוש כשמסירין ידיהן מעל רגליהן עדיין המים עליהם מהני לנקיות דלא בעי' מעשה רחיצה רק שיהיו רחוצים במים, וק"ל.

ובעיקר הקושיא לכאור' לק"מ, דהלא מה שהצריכו נטילה הוא מדרבנן ואין שבות במקדש.

אמירת פרשת הקרבנות ביום

הגאון רבי חיים מאיר הלוי שטיינברג שליט"א

בגליון ל"ב דיני אמירת פרשת התמיד בהערה 7, כתב להעיר על מה שנראה בדברי הטור דבאמירת שאר הקרבנות טוב לאמרם ביום, ואילו גבי אמירת התמיד בעינן דווקא לאמרו ביום, ועי"ש מה שכתב בזה.

ועוד נראה לבאר דבמתני' יומא כ"ח א' אמרו גבי תמיד צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה, ופירש"י שהשחיטה פסולה בלילה כדכתיב ביום זבחכם. אך בפ"י ר"ח שם כ"ט א' כתב בהא דנשחט התמיד בלילה שהוא פסול שנאמר את הכבש אחד תעשה בבוקר, עי"ש.

הרי מבואר בדברי ר"ח דהא דתמיד שנשחט בלילה פסול אינו רק משום שאין שחיטת קדשים בלילה, אלא ד'זמן התמיד' מתחיל מהבוקר, ואם נשחט בלילה פסול מפני שנשחט שלא בזמנו. ועי' בקונטרס הגר"ז ליומא יד-ד.

ולפ"ז יבואר הא דהטור שינה בין אמירת פרשת תמיד לאמירת שאר פרשת הקרבנות, דגבי אמירת התמיד בעינן לאמרו דווקא ביום, הואיל ולפני היום אינו זמנו של התמיד, והוי כמו שאומר קרבן מוסף שבת ביום חול, דלא עשה ולא כלום. משא"כ שאר הקרבנות הא דאין קריבים בלילה אינו משום דאין זמן הקרבת הקרבן בלילה, אלא דיש פסול בהקרבת לילה, ולכן נחשב אמירתו כהקרבה הואיל והוא בזמנו, אלא דמ"מ יש ענין לאמרו ביום כנגד ההקרבה בפועל.

בניית מזבח להדגמה

הרה"ג רבי יוסף נסים כהן שליט"א - כולל תורת כהנים

לכבוד מערכת תורת הקרבנות

יישר כח על הגליונות הנפלאים המלאים בחכמה כראוי לתורת החכמה [סדר קדשים]

בגליון ל' כתב הרה"ג ר' ישראל ק. שליט"א לצדד שאין שום איסור בבניית מזבח להדגמה, וביאר טעמו שהאיסור רק בדברים שיכולים לשמש בעצמם, ולכן אין איסור בארון כיון שאין בו לוחות וכן מזבח כיון שאין קרבנות בזה"ז אין עליו שם מזבח המשמש קרבנות עכ"ד.

ולכאורה זה תמוה שהרי קי"ל דמקריבין אע"פ שאין בית (מגילה י, א) זבחים (סב, א). ועי' רמב"ם (פ"ו מבית הבחירה הט"ו) ובראב"ד שם. וא"כ מה שבזה"ז לא מקריבים אין זה באמת משום שהמזבח לא ראוי, אלא זהו רק חסרון בנו, וכבר עמדו בזה האחרונים ז"ל למה אין מקריבים בזמנינו והביאו כמה טעמים, אבל מצד עיקר המזבח ודאי הוא ראוי להקרבה.

ועוד יש לתמוה ע"ז שהרי האיסור נאמר לא רק בזמן שאין בית, וא"כ היה לו להרמב"ם לפרש הדין כדרכו שכותב הדברים שאינם נוהגים בזה"ז.

וגם צ"ע שבמכילתא דרשב"י (שמות כ, כ) מבואר להדיא שאסור גם במזבח, וכן כתב המנ"ח (מצוה רנד) לגבי מזבח הפנימי, ולדבריו גם במזבח הפנימי אין חשש וכמו שהובא בגליון תורת הקרבנות שם ע"ש.

והטעם שלא נתפרש איסור זה בגמ', צ"ל כמ"ש בגליון כ"ז משום שהשיעור בו שונה מכל הדברים בגודלו ואין מצוי לעשות כ"כ גדול,

הרה"ג רבי א. ח. שליט"א

במה שדן הרה"ג רבי אליעזר הכהן רבינוביץ בגליון ל"א בענין רוח רעה במקדש, יש לציין לשו"ת דובב מישרים ח"א סי' ע"ט שדן ג"כ בענין זה, ועיין שם שהביא את הוכחת הבאר שבע בהוריות יג: שבדברים הקדושים כגון בגדי כהונה לא שייך היזק ורוח רעה, שהרי נאמר במשנה שהניחו הבגדים תחת ראשיהם, והרי יש בזה חשש שכחה, וע"כ דבגדי קודש אין שייך היזק. וכן הביא את דברי המהרש"ם שבמקדש לא שורה רוח רעה. ואולם יש להסתפק במה שכתב שבדברים הקדושים לא שייך רוח רעה, אם זה משום שהם בגדי כהונה, או משום שישנים היו סמוך למקום הקודש וגם זה נחשב כמקום המקדש לענין זה.

ואם נאמר כצד השני, יתיישבו דברי הרה"ק ממונקאטש שהביא בגליון שם לענין נטילת ידים בבוקר, שמוכיח מהא דלא הוזכר שנטלו הכהנים ידיהם בבוקר דבמקדש אין שורה רוח רעה, והעירו בגליון ל"ג שהרי לא היו ישנים אלא בחציו חול, וא"כ אין זה מקום המקדש, אכן לפי הנ"ל י"ל דמ"מ כיון שהיה סמוך למקום הקודש הרי זה ג"כ נחשב כמקום המקדש לענין זה.

בענין סמיכה בעוף ובשתי ידיו

הרה"ג רבי גימפל ליפשיץ שליט"א - אנטווערפן

קבלתי גליונכם החשוב, והרה"ג ר' יעקב משה הכהן הביא משו"ת ר"ש איגר בכתבים סי' ב', לדייק משינוי הלשונות ברמב"ם שכתב בפ"ג מהל' מעה"ק, העוף אינו טעון סמיכה, ואילו בנשים כתב הכל סומכין חוץ מן הנשים, ומוכיח הגר"ש איגר דבקרבת נשים יש איסור לסמוך, אבל בקרבן העוף מותר לסמוך עכתו"ד. והעיר הרה"ג הנ"ל דהאיך אפשר לסמוך על ראש העוף בב' ידים, הא אין בראש העוף מקום לב' ידים.

והנה נראה דיסודו של הגר"ש איגר מבואר ברא"ש יומא פרק יוהכ"פ סי' כ"ג שמביא בשם תשובת הגאונים וז"ל, מנהג כפרות בערב יוהכ"פ וכו' וסיים וכתב ואחר כך מניח ידו על ראש התרנגול תבנית סמיכה וסומך עליו ושוחטו לאלתר תיכף לסמיכה שחיטה.

ובשו"ת באר שבע סי' נ"ג הקשה וז"ל, ואני נפלאתי הפלא ופלא על דברי הגאונים אלו, הלא קרבן העוף שאינו טעון שחיטה כי אם מליקה אינו טעון סמיכה כלל, בין שהוא עולה בין שהוא חטאת כדאיתא בפרק כל הגט, וכן פסק הרמב"ם פ"ג מהל' מעה"ק, א"כ האיך שייך כלל לעשות תבנית סמיכה כמו בקרבן, הלא אפילו אם היה תרנגול זה קרבן ממש לא היו עושין סמיכה ונשאר בצ"ע.

אולם לפי המבואר בגר"ש איגר שאם רוצה לסמוך בקרבן עוף מותר לסמוך, א"ש דברי הגאונים שאפשר לעשות תבנית סמיכה בעוף.

אמנם יש לעיין דהרמב"ם בפ"ג ממעה"ק פוסק דצריך שיסמוך בכל כחו, האיך מותר לסמוך בעוף הא עושה עבודה בקדשים, ואפש"ל דנחלקו תנאים בחגיגה דף ט"ז אי נשים סומכות רשות או לא, דחכמים ס"ל דאינם סומכות כלל, ור' יוסי ור"ש ס"ל דסומכות רשות, ונחלקו הראשונים למ"ד נשים סומכות רשות האם מותר לסמוך בכל כחו, או רק באקפו ידיהו, והשעה"מ בפ"ג מהל' מעה"ק מבאר, דלהראשונים דס"ל דנשים מותרות לסמוך בכל כחו לא היו עבודה בקדשים כיון דיש להם רשות לסמוך עי"ש, ולפי"ז י"ל דה"ה

בעוף כיון דמותו לסמוך לא הוי עבודה בקדשים, אולם בהגר"ש איגר א"א לבאר כן, דהוא מבאר כן בהרמב"ם, והוא נקיט בשיטת הרמב"ם דנשים אסור לסמוך א"כ למה אשה מותרת לסמוך ולא הוי עבודה בקדשים.

והנה עוד יש לעיין דהאיך אפשר לסמוך בעוף בכל כוחו הא ל"ש ביה בכל כוחו, ועוד צ"ע דבתו"כ ויקרא נדה פרק ד' ממעט עולת העוף מסמיכה, ואם בעינן סמיכה בכל כוחו למה צריך למעט עוף מסמיכה והא ל"ש ביה בכל כוחו.

והנראה דבטעמא דבעינן סמיכה בכל כוחו כתב הקרית ספר וז"ל, והוא שיסמוך בכל כוחו, דכיון דבעינן סמיכה בשתי ידיו משמע דבעינן בכל כוחו עכ"ל. ולפי"ז נראה דרק בבקר שהוא חזק ילפינן במנחות דף צ"ג שצריך לסמוך בשתי ידיו דשייך בהו בכל כוחו, אבל בעוף שהוא חלש אין דין סמיכה של ב' ידיו רק סגי גם ביד אחת.

וכן מבואר בבעל הטורים (ויקרא פ"ג-ב') וז"ל וסמך ידו כתיב בבקר, ובצאן ובעז כתיב את ידו, לפי שהבקר חזק ויכול לסבול הסמיכה שצריך לסמוך בכל כוחו, משא"כ בצאן ובעז, ולכן נאמר את דמשמע ברפיון עכ"ל. ומשמע דבצאן לא בעינן בכל כחו. ולפי"ז ה"ה בעוף. וכן מבואר ברא"ש בשם תשובת הגאונים שסמכו על העוף רק ביד אחת.

ולפי"ז א"ש דלדברי הגר"ש איגר מותר לסמוך בעוף וסגי לסמוך ביד אחת ולא בעינן בכל כוחו, ולא הוי עבודה בקדשים.

איסור מחמר בהולכת השעיר לצוק

הרה"ג רבי יצחק ליסיצין שליט"א

בגליון לג כתב הרב חיים זכותא - 'לאחר ההגדרה קושר הכ"ג לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח וכו', והקשה בתו"י (יומא סח.) למה ידחה הבאת הלשון חוץ לתחום.'

אמנם במחכ"ת לא דק, כי דעת התו"י (בסוף הדיבור שם) שהלשון של זהורית שהיו קושרין חציו בסלע וחציו בין קרניו (סז.) אינו אותו לשון של זהורית שהיה הכהן גדול קושר בראש השעיר (מא:). וקושיית התו"י איך מוציאו חוץ לתחום, היא רק על הלשון שקושר במקום הצוק חציו בין קרניו, שזו הנהגה שחידשו במקום לקושרו על פתח האולם כיון שפעמים לא הלבין והיו עצבין ומתביישין. ולכן יכל לתרץ ע"ז בתירוץ ראשון שכבר הביאו הלשון אל הצוק מערב יו"כ. אך הלשון שקושר הכ"ג בראש השעיר, ודאי לא הובא מאתמול, שהרי קושרו בעזרה ביוה"כ, אלא שעל זה היה פשוט לתו"י שמותרת הוצאתו חוץ לתחום כשם שדוחה השעיר שבת וטומאה.

ועל מה שהקשה הנ"ל על תירוץ השני של התו"י, דהוי מחמר כלאחר יד, למה לא פשטו בני בתירא שמחמר לאחר יד מותר לצורך מצוה, כמו שעושים כל שנה בלשון שבין קרניו. יש לתרץ בתרי אנפי.

א. י"ל ששני תירוצי התו"י אינם חולקים, אלא שני האופנים יכולים להעשות, אפשר להביאו מאתמול ואפשר להוציאו ביו"כ משום דהוי מחמר כלאחר יד. וא"כ יתכן שבפועל כמה שנים הביאו מערב יו"כ, ולכן לא ידעו ההיתר של מחמר כלאחר יד לצורך מצוה.

ב. עוד י"ל שהלל התחיל את נשיאותו ק' שנה קודם החורבן (שבת טו.), ואז נסתפקו בני בתירא, ומה שחידשו לקשור הלשון של זהורית חציו בסלע וחציו בין קרניו, ולא על פתח האולם, אפשר שהתחיל מאוחר יותר.

הרה"ג רבי ברוך ברשנקו שליט"א

מה שהעיר הרה"ג חיים זכותא שליט"א למה לא הוכיחו בני בתירה שמוותר להביא הסכין על ראש הבהמה, כמו שהביאו הלשון של זהורית בראש השעיר ביוה"כ, משום שמחמיר כלאחר יד מותר לצורך מצוה.

נראה ליישב דהנה לשון הגמ' בפסחים סו. - 'אמרו לו רבי שכח ולא הביא סכין מע"ש מהו'. ופירש רש"י שהבאת הסכין אינה דוחה דהא אפשר למיעבד מאתמול ומה יעשה. ומבואר שלא נסתפקו בני בתירה אלא בדיעבד כששכחו ולא הביאו בערב שבת. ולפי מה שהביאו התו"י מסוגיא זו שמביאין הלשון של זהורית על ראש השעיר, היינו לכאורה באופן ששכחו להביא מערב יוה"כ, ומסתמא אין זה דבר המצוי אצל כהנים זריזים, ולכן אפילו אירע כן לא זכרו בני בתירה כיצד ההלכה, וכמו שלא זכרו מה עשו בפעם הקודמת שחל י"ד בניסן בשבת מטעם זה.

ויותר נראה לומר שהתו"י סברו בתירוץ זה שא"א להביא הלשון מאתמול לצוק, מפני שהוא במדבר ואינו מקום המשתמר. ולכן א"א ללמוד מזה להסכין שהיו יכולים להביאו מאתמול כדברי רש"י הנ"ל.

גניזת בגדי כזן גדול שמת

הרה"ג רבי שמעון ליפשיץ שליט"א

במה שכתב הרב ברוך ברשנקו בגליון לג, דכהן גדול שמת באמצע העבודה אין בו דין גניזת הבגדים כיון שהמצוה לגנוז היא רק לאחר שפשט את הבגדים. יש להטעים הדברים ע"פ דברי המקדש דוד בסימן לו אות ב דיש 'מצוה' בהפשטת הבגדים לאחר העבודה וטעון קידוש ידים ורגלים. וראיתי בספר שמועת חיים שתיירץ בזה קושיית הגבורת ארי ביומא דף סח, האיך יכול לקרוא בתורה בבגדי לבן, והרי אחרי שגמר את העבודה הם טעונין גניזה ואסורין בהנאה, אכן לפי הנ"ל מובן דהא כל זמן שלא קיים מצוות פשיטת בגדים עדיין ליכא חיוב גניזה ודו"ק.

אם ניסוך המים נקרא קרבן

הרה"ג רבי שמעון ליפשיץ שליט"א

במה שהבאתם בגליון לג בשם הגאון ר' אליהו יהושע געלצעהלער זצ"ל לדון אי ניסוך המים יש עליו תורת קרבן, לכאורה זה תלוי במחלוקת הבבלי והירושלמי, דהנה בגמ' בסוכה

דף נ. מבואר שיין ומים מגולין פסולין למזבח, וכתב רש"י בדף מח: הטעם כיון דחיישינן שמא שתה מהם נחש והארס מעורב בהם ונמצא שאינו מנסך יין כשיעור, וגם לא מהני סינון מטעם הקריבהו נא לפחתך. אבל בירושלמי בסוכה פ"ד מבואר טעם אחר דפסול כיון שאינו ממשקה ישראל, [וזה חידוש שהרי אינו ראוי לשתיה רק מחמת סכנה]. וא"כ מוכח בדעת הירושלמי שיש עליהם תורת קרבן, דהא פסול ממשקה ישראל לא שייך רק בקרבן, [וכמו שהאריך זקני שליט"א בגליון לג בשם ספר גור אריה יהודה שדן אי בשמן למנורה יש פסול ממשקה ישראל, וכתב דזה תלוי במחלוקת רש"י ותוס' אי הדלקת המנורה הוי כהקרבת קרבן]. אכן בדעת הבבלי יש לומר שאין זה בתורת קרבן, ולכן כתב רש"י טעם אחר לפסול יין ומים מגולין.

הבאת מנחת חינוך בטומאה

הרה"ג רבי שמעון ליפשיץ שליט"א

הנה מה שכתבתם לדון בגליון לג דכשיבנה המקדש הרי צריכים להקריב מנחת חינוך ואיך יקריבו והרי הכל טמאי מתיים. והובא לצדד שכמו שמנחת החינוך דוחה יום הכיפורים אע"ג דהוי קרבן יחיד ה"ה דדוחה את הטומאה.

הנה כבר דן בענין זה הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל בספרו מקדש מלך פרק יא בהערות, יעויין שם מה שהביא בזה.

ובעיקר האי ענינא יש להביא קושיית המשנה שכיר שכתב שהקשה כן לכל גדולי הדור ולא ידעו לענות תשובה כראוי, דאיתא במסכת ראש השנה דף ל: התקין ר' יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור, מאי טעמא מהרה יבנה המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בהאיר המזרח עכשיו נמי נאכל, ולא ידעו דאשתקד שלא היה עומר האיר המזרח מתיר, עכשיו דאיכא עומר עומר מתיר.

והנה הפלתי כתב בסימן קב סוף סק"א דבעת שיבוא מלך המשיח יאסרו כל התבואות ואפילו חטיף שבעליות משום איסור חדש, וכמו שכתבו התוס' בר"ה דף יג. שבעת שנכנסו כלל ישראל לארץ ישראל נאסרו כל התבואות, וכ"כ גם החת"ס בתורת משה פרשת וישב עיי"ש. וא"כ יש להקשות דכהן הרוצה לעשות עבודה הרי מוכרח קודם להקריב מנחת חינוך, [ובפרט לדעת הסוברים שאם לא הקריב עבודתו פסולה], והא קיי"ל במנחות דף סח: דאין מביאין מנחות קודם העומר ואם הביא פסול כיון דאינו ממשקה ישראל, וא"כ לדברי הפלתי שכל התבואות אסורות משום איסור חדש הרי אינו יכול להביא מנחת חינוך דהא לא הוי ממשקה ישראל, וכיון שכן לא יוכל להקריב העומר וע"כ דהמתיר יהיה בזמן שהאיר המזרח, וא"כ מה חשש ר' יוחנן בו זכאי דעכשיו דאיכא עומר עומר מתיר, והרי גם אז יותרו בהאיר המזרח. ועיין בשו"ת יד יצחק ח"ג סימן רלט שכתב ע"ז שהיא קושיא מושכלת.

ספרים חדשים בהלכות הקודש והמקדש

דיני עליה לרגל - מקיף את כל מצוות החג הנחוצות לעולי הרגל, קרבנות ראייה חגיגה ושמחה, דיני אכילת הקרבנות, מריקה ושטיפה, שריפת נותר, דיני לולב וערבה במקדש, שמחת בית השואבה ובל תאחר. נערך בטוב טעם ודעת דבר דבור על אופניו על ידי ידידינו הרה"ג רבי יצחק מאיר הכהן פרל שליט"א מאשדוד. ניתן להשיג את הקונטרס בטל' 053-3159115

לויים בדוכנם מדור חדש! - בעניני עבודת הלויים במקדש

לבקשת הציבור אנו פותחים בסייעתא דשמיא מדור חדש "לויים בדוכנם" אשר יעסוק בעניני עבודת הלויים במקדש. מדור זה נועד לעורר ולרזז במיוחד את אחינו בני לוי להתכונן מבעוד מועד לבנין בית הבחירה ולעבודה, הן מצפים אנו כי לא ירחק היום בו נשמע את קול הכרוז האומר "עמדו כהנים לעבודתכם ולויים לדוכנכם", וכמו שנאמר "פתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים".

יודוע מה שכתב הרמב"ם פ"ג מכלי המקדש ה"ז: "אין בן לוי נכנס לעזרה לעבודתו עד שילמדוהו חמש שנים תחלה, שנאמר זאת אשר ללויים מבין חמש ועשרים שנה וכתוב אחד אומר מבין שלשים שנה, הא כיצד חמש ללמוד", וכן הלשון בתוספתא (סוף שקלים) בן לוי אין נכנס לעזרה לעבודה אלא למד חמש שנים. ומוכח שמלבד הצורך להיות מוכנים לעבודה, יש ציווי מיוחד על הלויים ללמוד את הלכות העבודה חמש שנים. וכיון שכן ודאי צריכים הם להתחיל בזה קודם שיבנה המקדש על מנת להיות מוכנים וראויים לעבודה, שתחזור במהרה בימינו אמן.

ניתן לשלוח מאמרים ותגובות למדור זה גם בפקס 072-3377667

אימתי באים הלויים לדוכן

הרה"ג רבי שמואל הלוי לאבנשטיין שליט"א

כתב הרמב"ם פ"ז מכלי המקדש ה"ב בענין הממונים שבמקדש, 'זה שעל הזמנים הוא ואנשיו משמרים את הזמנים כיון שיגיע עת הקרבן מכריז הוא או אחד מאנשיו ברשותו ואומר עמדו כהנים לעבודה ולויים לדוכן וישראל למעמד וכיון שישמע קולו יבוא כל אחד למלאכתו'. [ומקורו ביומא כ: ובירושלמי שקלים פ"ה ה"א].

והנה מדברי הרמב"ם שכתב 'כיון שיגיע עת הקרבן' מבואר דזמן ההכרזה הוא קודם עלות השחר שאז הכהנים מתייצבים בעזרה לפייס, [וכ"כ הרמב"ם בפיה"מ תמיד פ"ג מ"ח ובסדר עבודה לרמ"ע מפאנו סוף פ"א ובעבודה זוטא אות א]. וממה שכתב 'וכיון שישמע קולו יבוא כל אחד למלאכתו', מבואר שכבר מאותה השעה באו הלויים לדוכן לעבודת השיר. ואע"פ שהשיר עצמו אינו אלא בשעת ניסוך היין שהוא אחר זריקת הדם על המזבח, צ"ל שצריכים הלויים לעסוק בהכנות לעבודת השיר זמן מרובה קודם השיר.

אכן צ"ע מהמשנה בתמיד לג. שאחר הקרבת התמיד והקטורת זורקין את המגריפה בין האולם ולמזבח, וכן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלויים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא, והובא ברמב"ם פ"ו מתמו"מ ה"ה, וא"כ משמע שלא הגיעו אלא באותה השעה לאחר שזרקו המגריפה.

מקום דוכן הלויים

הרה"ג רבי שמואל הלוי לאבנשטיין שליט"א

אמר במשנה במידות (פ"ב מ"ו), רבי אליעזר בן יעקב אומר מעלה היתה [בין עזרת ישראל לעזרת כהנים], וגבוהה אמה והדוכן נתון עליה ובה שלש מעלות של חצי חצי אמה.

ופירושו הראשונים שדוכן זה הוא הדוכן של הלויים שעומדים עליו

בשעת הקרבת הקרבן, (עי' פי' הרא"ש המאירי והרע"ב במידות שם, רש"י יומא טז. וסוכה נא. תוס' סוכה נא., תוס' ישנים יומא טז., ריטב"א סוכה נג., רמב"ם פ"ו מבית הבחירה ה"ו, סמ"ג עשין קסג). וכן איתא ביחזקאל פרק מ"ב פ"ב שאותו המקום שבין העזרות נקרא "גְּדֵרֶת הַגִּינָה", ותירגם שם יונתן ב"ע "דוכן ליואי", וכן מבואר במדרש (במדב"ר ז) ישראל מעורבין שמש נכנסים לעזרת כהנים ברוחב י"א אמה על אורך קל"ה אבל לא היו עומדין על הדוכן, והלויים היו עומדים על הדוכן אבל לא היו נכנסין מיכן ולפנים.

אמנם בפירוש הר"ש כתב 'ודוכן הכהנים לברך את העם קבוע בה בתחלת עזרה שלהן, וכן נאה ברכת כהנים בראש עזרתם ושל לויים בראש עזרתם וישראל בני ובני' [וכן פירש בתפארת ישראל]. וצ"ב שלא מצינו מקום שנקרא בשם 'עזרת לויים'. וביארו דבריו בחק נתן מידות לה: ובחסדי דוד ערכין ריש פ"ב, דלשיטת הר"ש הלויים אומרים השיר על ט"ו המעלות שבין עזרת נשים לעזרת ישראל כמו שמצינו שאומרים שם השיר בשמחת בית השואבה, ושם היו מחנה לוייה כמבואר בגמ' בזבחים קטז: וכן הוא באמת פשטות לשון המשנה בסוכה נא.: וחמש עשרה מעלות עולות מתוכה לעזרת ישראל כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים שעליהן הלויים עומדין בכלי שיר, וכן הוא בציור מהר"ר יונתן הנדפס בסוף הגמ' ובהערה כ'.

והעירני אמר"ר שליט"א להסוברים דהלויים היו אומרים השיר בשעת שחיטת הפסח ותנן בפסחים סד. שהיו נועלים דלתות העזרה וא"כ היו הלויים אומרים השיר מאחורי הדלתות הנעולות, והוא רחוק מן הדעת, וצ"ע.

ובסידור בית יעקב ליעב"ץ (סוף סדר עבודת הקרבנות) כתב שהמשוררים בפה היו עומדים על הדוכן שבין עזרת ישראל לעזרת כהנים, והמנגנים בכלים עמדו על ט"ו המעלות שבין עזרת נשים לעזרת ישראל. וכן כתב אחריו בספר עבודת הקרבנות (ח"ב סי' קכז סק"ג וסי' קסו סק"ח, יעו"ש שכתב כן בסדר עבודת תמיד של יוהכ"פ, ויעוין עוד ח"א סי' קכה לענין תמיד של בה"ע שהזכיר רק העמידה על ט"ו מעלות שבין עזרת ישראל לעזר"נ, ובסי' צז לענין תמיד של שחר לא הזכיר כלל מקום עמידת הלויים). וצ"ע דלא מצינו בשום מקום חילוק בין מקום עמידת המשוררים בפה למקום עמידת המנגנים בכלים, וכן משמע ברמב"ם פ"ג מכהמ"ק ה"ג "ואחרים היו עומדים שם מנגנין בכלי שיר", ומשמע דבאותו המקום היו עומדין.

יסוד המזבח
נידונים יסודיים בהלכה

להתירו דחשיב שנשחט בתוך מחיצתו], והטעם "משום דהא לא נשחט בירושלים אלא בעזרה וא"כ אין אפשר שהתירו חומת ירושלים בשחיטת אימו כיון שלא נשחט לשם". ורבים תמהו על דבריו, דהלא העזרה בירושלים היא. ועיין בספר ראש יוסף שביאר באופן מחודש, ולכאורה לא משמע כ"כ בדברי המהר"ם כוותיה.

ונראה ברור לענ"ד שכוונת המהר"ם לומר שקדושת העזרה ודיניה אינם תלויים כלל במחיצות ירושלים, ומש"ה כשהעובר הוציא ידו בעזרה לא חשיבי מחיצות ירושלים כמחיצות לגביה כלל, כיון שלא חל בו שום דין מחמת מחיצות אלו. ואם כנים הדברים נמצא שמבואר בדברי המהר"ם שקדושת העזרה אינה תלויה במחיצות ירושלים.

ובספק השני אם יועילו מחיצות העזרה לאכילת קק"ל ומע"ש, נראה לכאורה דאם קדושת הבית לא בטלה הרי היא עדיפא טפי מירושלים לעניין אכילת קדשים ומע"ש. וטעם הדבר משום דלא נאמר כלל בתורה שתהיה אכילתם בירושלים אלא רק "לפני ה'" במע"ש או 'במקום טהור' בקק"ל, ופשיטא שהעזרה עדיפא מירושלים לעניין זה.

וכן נראה בדברי התוס' בזבחים (ס:) ד"ה מאי, שכתבו דודאי לא שייך לומר שירושלים קדושה בזה"ז אף שקדושת המקדש בטלה, וכלשונם "זהו תימה לומר דהא ירושלים לא נתקדשה אלא בשביל הבית ואין יתכן שקדושת הבית תיבטל וקדושת ירושלים קיימת". וא"כ נראה פשוט שמטעם זה אין לומר ג"כ שקדושת הבית תלויה בקדושת ירושלים, שהרי קדושת ירושלים טפילה לקדושת הבית, ונמצא שמסברא כל הדינים שנאמרו בקדושת ירושלים שייכים במקדש אף אם קדושת ירושלים בטלה.

וע"ע בחזו"א שביעית סימן ג' ס"ק י"ג, שנקט דלמ"ד קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבא, אם נפלה חומת ירושלים אין אוכלים בה מע"ש, אף שבית המקדש עדיין קיים. וכן הוכיח בס"ק י"ד מדברי התוס' ב"מ נ"ג: ד"ה דנפול. אכן לכאור' מיירי לענין אכילה בירושלים מחוץ למקדש, אבל בעזרה שפיר נאכלים כאמור.

אכילת קדשים קלים כשבטלה קדושת ירושלים

הרה"ג רבי חיים מאיר נריה שליט"א

יש להסתפק לשיטת הראב"ד פ"ו מבית הבחירה הי"ד שנקט להלכה שקדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא, מה הדין כשנפלה חומת ירושלים וחומות העזרה עדיין קיימות, האם אפשר לאכול קדשים קלים ומע"ש בעזרה מחמת קדושת העזרה. והטעם משום דיש לומר דאף דקדושת ירושלים בטלה, מ"מ קדושת העזרה לא בטלה, ועדיין קרינן בה לפני ה' לענין מעשר שני, וכן 'מקום טהור' לענין אכילת קק"ל (עי' זבחים נה.).

ושורש הספק בזה תלוי בב' עניינים:

א. יש לדון האם קדושת הבית תלויה בקדושת ירושלים או לא, או שאין שייכות כלל בין הקדושות. דלכאורה יש לומר שהמקום אשר יבחר ה' הוא בירושלים כשהיא בקדושתה, אבל כשאינה בקדושתה בטלה גם קדושת העזרה. אך מאידך י"ל שכשם שמצינו מ"ד שקדושת הארץ בטלה וקדושת ירושלים לא בטלה, א"כ ה"ה יתכן שתבטל קדושת ירושלים ולא תבטל קדושת הבית.

ב. יש לדון אם דין אכילת קק"ל ומע"ש תלוי בקדושת ירושלים דווקא, או שאף קדושת הבית מהניא לזה לענין שיוכלו לאוכלם בעזרה.

ונראה דיש לפשוט הספק הראשון מדברי המהר"ם בחולין סט., דהנה הגמרא שם נסתפקה לגבי עובר שהוציא את ידו ממעי אימו, שאין מועילה לו שחיטת אמו לאבר זה, אם מחיצת קדשים מהניא להחשב מחיצה לענין זה עי"ש. ודנה הגמרא בזה גם במחיצות ירושלים. וכתב רש"י דלא מיירי ששחטו את אמו מחוץ לעזרה והוציא העובר את ידו בירושלים, דא"כ היו קדשים בחוץ, אלא כשהוציא את ידו בירושלים והחזירה והכניסו את אמו לעזרה ושחטוה שם, [ומיירי למאן דס"ל דלא מהני חזרת ידו עי"ש].

וכתב המהר"ם בכוונת רש"י, דודאי לא מיירי כשהוציא את ידו בשעת השחיטה בעזרה, [והנידון אם יועילו לו מחיצות ירושלים

גפן של זהב
תמיהות וקושיות בהלכה

אשר כופר בהם', יש בה מצות אכילת קדשים, האם יש בה גם כן מצוות שיירי מנחות.

ויש בזה כמה נפ"מ למעשה. א. לענין מצוות צריכות כוונה. [וזוהו אם נאמר שגם במצוות שעיקרן התוצאה אמרינן מצוות צריכות כוונה, או דנימא דלא הוי מצוה שעיקרה תוצאה]. ב. להאחרונים שנקטו שבאכילת מנחות איכא מצוה לכהן המקריב משא"כ בשאר קדשים. ג. יש ממחברי זמנינו שדנו [עיין מצות המלך על סה"מ], דבמצוות אכילת מנחות המצוה היא באכילת כל המנחה [וכלשון החינוך וכלישנא דקרא 'והנותרת' וכלישנא דמתני' שיירי מנחה] משא"כ באכילת קדשים. ד. יש מקום לומר דבקדשים המצוה היא מעשה האכילה, ואילו במנחות המצוה שייאכל ומעתה איכא נפ"מ לגבי אכילת קטן, שאין בזה אלא קיום המצוה שהקרבת ייאכל.

מצוות אכילת קדשים ומצות אכילת מנחות

הרה"ג רבי אהרן שווב שליט"א

הרב"ם בספר המצוות מונה מצות אכילת קדשים ומצות אכילת שיירי מנחות לב' מצוות.

ומעתה יש להסתפק באוכל מנחות האם מקיים בזה גם מצות אכילת קדשים. והיינו דנהי דעיקר המצוה דאכילת קדשים לכאורה ליכא בכה"ג, מ"מ יש לדון שתהא מצוה זו נגררת אחר המצוה כמו קק"ל ותרומה דהוי נגררת אחר המצוה.

וכן יש לדון לאידך גיסא, לפי מש"כ בחי' ר' אריה לייב דבמנחת חוטא כיון שיש כפרה באכילתה והרי היא בכלל 'ואכלו אותם

כינוס "והשב את העבודה" מוצאי צום י"ז בתמוז - אולמי וגשל בני ברק

רשמי הוד מכינוס "והשב את העבודה" של 'מכון תורת הקרבנות', שבו הושמעו דברים על ידי גדולי הרבנים שליט"א בגודל מעלת אמירת והבנת עניני הקרבנות כחלק מהציפיה לגאולה

בגליון הקודם הופיעו דרשותיהם הנלהבות של הגאון רבי יצחק קולדצקי שליט"א והגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, וכאן מוגשים בס"ד משאות הרבנים הגאון רבי יצחק בורודיאנסקי שליט"א והגאון פה מפיק מרגליות רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א.

כפי שהובהר בגליון הקודם, אין ספק כי לא ניתן במסגרת זו להעביר את הצורה הנרגשת בה נאמרו הדברים, ואת העוצמה הרבה שבדרשות כפי שהוחדרו בלבבות השומעים, אך פטור בלא כלום אי אפשר. התגובות הרבות שהתקבלו במערכת, והחיזוקים השונים שרבים קיבלו על עצמם מעידים על עוצמת הדברים, ואם עד כה לא ידענו כמה גדולה מעלת אמירת הקרבנות, הרי שעתה נדע להעריך כמה חשוב כל פרט באמירת הפסוקים והבנתם, וכמה נשגבים ואדירים זכויותיו של הלומד את עניני הקרבנות כל אחד כפי השגתו ויכולתו.

לשמיעה בקול הלשון: 03-6171111 ולאחר מכן 126511 שיעור 5-6-7. כמו כן ניתן לקבל דיסק לצפיה של הכינוס הגדול: 050-4134645

משא הגאון רבי יצחק בורודיאנסקי שליט"א

בבית הבחירה בשביל העבודה שכתוב בה רצון שנאמר [ויקרא א' ג'] לרצונו לפני ה', הנה לך כי מפני העבודה נברא כל העולם כולו. **דהיינו** לא בגלל שיש עולם לכן צריך את העבודה, אלא להיפך בגלל שהקב"ה רצה בעבודה לכן ברא את העולם, "כל הנקבא בְּשִׁמְי וּלְכַבֹּדֵי בְּרָאֲתָיו יִצְרָתָיו אֶף עֲשִׂיתָיו" (ישעיהו מג, ז). כיון

שישנו כבוד שמים שיוצא מן העבודה, לכן לתכלית זו ברא את העולם ומחזיק אותו קיים.

והוא ממשיך: "אז בחטאינו חרב מקדש ובטלה העבודה. והתפילה אלינו עכשיו במקומה כמו שאחז"ל ולעבדו בכל לבבכם אי זה היא עבודה שבלב היא אומר זו תפלה וזה שאומר [תהלים נ"א י"ז] ה' שפתי תפתח וכו'". כיון שהיום אין לנו את העבודה שתחזיק את העולם, לכן יש לנו את התפילה שהיא תחזיק אותו במקום העבודה.

המהר"ל בפירושו "דרך החיים" על אבות מאריך בדבר זה, ואומר יסוד נפלא על דברי הגמ' במגילה (לא:). "אמר רבי אמי: אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ וכו'. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם! שמא חס ושלום ישראל חוטאים לפניך וכו', תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם? - אמר לו: כבר תקנתי להם סדר קרבנות, כל זמן שקוראין בהן מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן, ומוחל אני על כל עונותיהם".

מבאר המהר"ל שכל העולם נברא בשביל להרבות כבוד שמים שנאמר "כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו", ולא נברא אלא בשביל הקב"ה שנאמר "כל פעל ה' למענהו", ומה פירוש 'כבוד שמים'?

בימים אלו שיש לנו עבודה שלימה של "אם לא אעלה את ירושלים", אסור לנו לשכוח את ירושלים, וזו עבודה שמצריכה הרבה התבוננות ויגיעה, ושייכות אמיתית לנושא. לכן פותחים בכבוד אכסניה ועלינו להכיר טובה למארגנים שנתנו לנו את ההזדמנות להתכנס ולחשוב קצת על העניינא דיומא של עכשיו.

אחד מהחמשה דברים שאירעו ב"ז בתמוז הוא ש"בוטל התמיד". עלינו להבין מהי המשמעות של הנקודה הפרטית הזאת של "בוטל התמיד", מהו הענין של חסרון הקרבנות מלבד החסרון הכללי של ביהמ"ק?

הנה בפרשת פנחס ביקש משה רבינו מהקב"ה שימנה לעם ישראל מנהיג שיוכל ללכת כנגד רוחו של כל אחד ואחד, דהיינו שיוכל לכונן כל יחיד ויחיד לתכליתו, ולאחר מכן כתוב בתורה את פרשת הקרבנות. חז"ל אומרים שם (ילקוט שמעוני רמז תשעו): "וידבר ה' וגו' צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי למה נאמר, לפי שהוא אומר אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם, משל למה הדבר דומה למלך שהיתה אשתו נפטרת מן העולם היתה מפקדתו על בניה אמרה לו בבקשה ממך הזהר לי בבני, אמר לה עד שאת מפקדני על בני פקדם עלי שלא ימרדו בי ושלא ימירו את כבודי, כך אמר לו הקדוש ברוך הוא **עד שאתה מפקדני על בני פקוד בני עלי שלא ינהגו בי מנהג בזיון ושלא ימירו את כבודי באלהי נכר**, מהו אומר כי אביאנו אל האדמה וגו' עד שאתה מפקדני על בני פקוד את בני עלי לכן נאמר צו את בני ישראל". מבואר בחז"ל שענין זה של הקרבנות הוא כדי שלא ימרדו ולא ינהגו בו מנהג בזיון ח"ו, ויש לבאר את הדבר.

ונראה שהיסוד הוא ע"פ מה שביאר **רבינו יונה** בביאור המשנה בתחילת פרקי אבות: "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" וביאר שהכוונה שנברא העולם בשביל אלו מפני שהם רצון הקדוש ברוך הוא, והיינו שנברא העולם בשביל בריותיו שעתידין להיות רצון לפניו על ידי עשיית אלה הדברים. ואלו השלשה הם עמוד גדול שבשבילים יגיעו לכל הדברים שאמרו חז"ל שהעולם עומד בשבילים. עכ"ד.

ביאור הדברים, שהעולם הוא 'אין', ורק רצון ה' הוא המחזיק את העולם. כמו שלפני בריאת העולם היה אין גם עכשיו הוא אין, רק הקב"ה הוא המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. ישנם דברים מסויימים שבגללם הקב"ה מרוצה מהעולם ולכן הוא רוצה להמשיך את קיומו, ומהם דברים אלו? התורה, העבודה, וגמילות חסדים.

ממשיך רבינו יונה ומפרש: "ועל העבודה - כי הקדוש ברוך הוא בחר בישראל מכל האומות, וארץ ישראל מכל הארצות. ובחר ירושלים מכל ארץ ישראל, ובחר מירושלים ציון כמו שנאמר [תהלים קל"ב י"ג] 'כי בחר ה' בציון אוה למושב לו', ובחר מכל

כבוד שמים שיוצא מהקרבנות.

ונחזור למדרש: הקב"ה אמר למשה רבינו "עד שאתה מפקדני על בני פקוד בני עלי שלא ינהגו בי מנהג בזיון ושלא ימירו את כבודי באלהי נכר וכו', עד שאתה מפקדני על בני פקוד את בני עלי לכך נאמר צו את בני ישראל", מה הקשר בין שני הדברים ואיך פרשת הקרבנות באה למנוע שלא ינהגו מנהג בזיון ויעבדו אלוהי נכר?

בפרשת ק"ש נאמר: "וסרתם - ועבדתם אלוהים אחרים", ומבואר שכל זמן שהאדם אוחז חזק בתורה ולא סר ממנה, לא שייך שיעבוד ע"ז כי זה לא הטבע של יהודי, אבל ברגע שהוא סר מהתורה ואינו חי כמו יהודי - אז יתכן שיעבוד ע"ז.

והנה תחילת הפרשה שם הוא "והיה אם שמוע תשמעו... ולעבדו בכל לבבכם", ומשמע מזה שכמו שאם סרים מן התורה מגיעים לעבירות החמורות, כך גם כשסרים מן העבודה מגיעים לזה, ולכן אמר הקב"ה למשה רבינו שכדי שבנ"י לא ירדו המהדרגה שלהם, כמו שצריך שלא יסורו מן התורה, כך גם צריך שלא יסורו מן העבודה שהיא הקרבנות, שאם לא ישמרו על הקרבנות זה יביא אותם למצב שימירו את כבודי וינהגו בי בזיון ויעבדו אלהי נכר.

מה אנחנו שומעים מזה? שהיסוד של החורבן ושל גלות הנפש, כמו שהגאון אומר שזה כמו גוף בלא נשמה, מצוות בלא פנימיות, הכל מתחיל בגלל שסרתם מן התורה ומן העבודה. א"כ בימים אלו שהעבודה שלנו היא להתאבל על ירושלים, ולרצות שיהיה

ששום פרט בעולם לא נמצא לצורך עצמו, אלא הכל צורך גבוה, כי אם יש בעולם איזה דבר שנמצא לצורך עצמו הרי זה חסרון בכבוד שמים כיון שמחשיבים עוד משהו בעולם, ולכן אחד מהדברים שהעולם עומד עליהם הוא 'העבודה', כי כל המהות של 'עבד' היא מה שהוא משמש לרבו ולא לצורך עצמו.

וזה מה ששאל אברהם אבינו ע"ה את הקב"ה, הרי כשאדם חוטא הוא נותן חשיבות לדבר שאינו כבוד שמים, וא"כ שוב לא יהיה קיום לעולם? וענה לו הקב"ה שבשביל זה יש את הקרבנות שיחזירו את הכבוד שמים ומצילים את העולם. **מהו יסוד הקרבנות?**

הנה הקב"ה ברא את האדם בשביל תכלית מסויימת, אבל בסדר החיים הרגילים יכולים לקרות כל מיני דברים שהם לא בדיוק תכלית הבריאה. לכן נתן הקב"ה בתורתו זמנים מיוחדים בהם האדם מתעורר ותרומם וחוזר שוב לעצמו ומכריז: "ה' הוא האלוקים! מה שעשיתי במשך היום ונכשלתי זה בעצם לא אני, רק נכשלתי, ועכשיו אני מתעורר לתקן את זה", ובזה הוא מתקן את החטאים.

בזמן בית המקדש היו מקריבים קרבנות כל יום, תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים, ומהות הקרבנות היא **ההכנעה** לפני הקב"ה, שמקריבים הכל לפניו ומכריזים "ה' הוא האלוקים!" ושהכל נברא רק לכבוד שמים, בזאת מכפרים על הכשלויות של כל היום.

והנה בקרבנות ישנם שני חלקים: זריקת הדם, והקטרת האימורים. **להקטרת האימורים** ישנה "אש תמיד תוקד על המזבח", על האש קודש שמים עצים שהם מן הצומח וזה תפקידם לבעור, ואח"כ לוקחים בעלי חיים ושמים גם אותם שישמשו כעצים על האש קודש, ומדוע? כי לכבוד שמים גם הבעלי חיים צריכים לשמש כחומר בעירה לאש קודש, למרות שאין זה תפקידם הטבעי (ואת מין האדם לא מקריבים כיון שאין רצונו ית' בזה). **וגם זריקת הדם** באה לענין זה, שלוקחים את הדם הוא הנפש וזורקים אותו על המזבח. נמצא שכיון ששורש החטא הוא המרידה, א"כ דוקא הקרבנות ששרשם הוא הכניעה יכולים לכפר עליו.

נמצא שיש בקרבנות שני ענינים שמכפרים על החטא: עצם ההכרזה שאין עוד מלבדו שהיא כנגד שורש החטא שמיעט בכבוד שמים, וההכנעה שהיא כנגד שורש המרידה שגם לחטא.

והיום שאין לנו קרבנות, יש לנו תפילה במקום קרבנות. כי גם בתפילה ישנם את שני היסודות האלה בדיוק. היסוד הראשון של **כבוד שמים** כמו שכתב הרמח"ל (בדרך ה' חלק רביעי) שנתנו לנו שעה מסויימת ביום שבה האדם מתרומם מהמצב הטבעי שלו ומגיע לאמת שלו, ל"אין עוד מלבדו", ובכך הוא מתנער מהמצב של כל היום שהוא חי פשוט, וחוזר לרוממות האמיתית שלו שצריכה להיות.

ויש בתפילה גם את הענין השני שכנגד הקרבנות שהוא **ההכנעה**, כשהאדם עומד ומתפלל ויודע שהכל תלוי בתפילה. לא שהוא בעיקר משתדל ואגב אורחא **גם** מתפלל, רח"ל מתפילה כזאת, הרי ההלכה אומרת שאין לעשות מלאכה קודם התפילה, אלא עושים עיקר מהתפילה שלש פעמים ביום, עושים עסק מהתפילה, ועי"ז מראים שהכל בידי שמים ושנחנו זקוקים לרחמי שמים, נמצא שגם בתפילה מונח יסוד הכניעה.

ולכן אמרו חז"ל שהעולם עומד על העבודה, לא שצריך גם את העבודה אלא זה מה שמחזיק את העולם ע"י ריבוי התכלית של

לעצמו ולאמת שלו כמו שביארנו, וזה היסוד של תפילה שבאה ע"י הכניעה. אבל תפילה כזאת שלא ע"י כניעה היא רחוקה מכבוד שמים ולא מביאה אותו לתכלית האמיתית. יש תפילה שהיא בקשת רחמים, ויש תפילה שהיא כקרבנות, וקרבנות היו צריכים הכנה ועבודה, אז לפחות נאחז במה שנשאר לנו.

בימים אלה בפרט צריך כל אחד לדאוג על גלות נפשו, להתחזק מה שאפשר, ומה שנשאר לנו מהתורה ומתפילה והמצוות, ולקחת אותם בצורה שלהתקרב על ידם לקב"ה, להתעורר ולהתחזק, ובזכות שנעשה מה שאפשר מצידנו כדי לזכות לגאולה השלימה, נזכה לביאת משיח צדקנו לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

כל מה שצריך לכלל ישראל, שתחזור גדלות הנפש יהודית עם הדביקות ושויתת ה' לנגדי תמיד, שכל זה חסר לנו בגלל חורבן בית המקדש, א"כ עלינו להשתדל ולתפוס את מה שכן נשאר לנו מירושלים. כי איך אפשר להתאבל בזמן שנשאר לך כמה 'חתיכות' מירושלים ואתה לא מנצל את זה?! הרי נשארנו לנו עדיין כמה דברים שמחזיקים את הנשמה, ואיך אפשר להתעלם מהם.

לכן עלינו להתחזק ביותר בימים אלו בלימוד התורה, ובעבודה זו תפילה, שבשעת התפילה יתרומם ממהלך החיים, ולא שיכניס גם את התפילה בתוך 'גלגל החיים' שכמו שהוא אוכל ושותה וכו' הוא גם מתפלל, אלא להיפך כמו בשעת הקרבת הקרבנות שהיו מתעוררים ועוצרים את הגלגלים, ומגיעים למדרגה אחרת שחוזר

משא הגאון רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א

החת"ס מביא מהילקוט שהאנשים הטמאים טענו למשה רבינו "למה נגרע", ואמר להם משה רבינו: "תלמדו הלכות קרבן פסח ויחשב לכם כאילו הקרבנתם!", והם ענו שלמרות זאת הם יפסידו את המעלה של ההקרבה בכנופיא. אבל לולי זאת אם אדם יושב לו בביהמ"ד ולומד תורת קרבן פסח זה ממש כאילו הקריב קרבן פסח.

גם רבינו יונה כותב שאדם יקבע עיתים ללמוד בתורה בש"ס וברמב"ם בהלכות קרבנות **ובזה עושה נחת רוח גדול ליוצרו**

יותר משאר לימודים.

רק מה הבעיה? שחסרה לנו האמונה בדבר זה, שלימוד תורת הקרבנות נחשבת כאילו הקרבנו ממש ואתה מתקרב לקב"ה ומתכפר. אילו היינו מרגישים את זה לא היינו צריכים לעשות את כל הכנסים האלו! הרי הגמ' אומרת שאם שניים אומרים לו אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי - הוא נאמן, ויש צד בגמ' שנאמן אפילו כנגד עדים שהם הבירור הגדול ביותר, כיון שנאמן על עצמו להתכפר, ומפרש רש"י שאם זה היה נכון שאכל חלב לא היה מונע את עצמו מלהביא חטאת כדי להתכפר נגד קונו, ולכן הוא נאמן גם נגד עדים! לכן אם היינו באמת מאמינים שהלומד תורת חטאת כאילו הקריב חטאת, הרי כל אשר לאיש יתן בעד נפשו והיינו רצים ללמוד תורת חטאת, וכמו שאמר המגיד מקו"נין זיע"א: "איך תוכל לפעול בתפילה אם אתה לא מאמין שאתה פועל?".

גם בשו"ת נודע ביהודה מצאנו כך, הוא שואל מדוע אומרים לפני פיטום הקטורת "אתה הוא ה' אלוקינו" וכו', ומבאר שכיון שאמרו חז"ל שהקטורת מעשרת, אז כדי שלא יאמר האדם כוחי ועוצם ידי לכן אומרים קודם שכל העשירות באה מה' ורואים מזה שאמירת פיטום הקטורת נחשבת כאילו הקטיר קטורת ממש!

ישנו סיפור שבא פעם יהודי אחד **לגאון רבי ישראל סלנטר**

מורי ורבותי, ישנה נקודה מסויימת שבדיוק ביום הזה עשו את הכנס הזה של חיזוק אמירת הקרבנות, כי בדיוק היום לפני כאלפיים וחמש מאות שנה ב"ז בתמוז בוטל התמיד, ובאותו יום עצמו התחיל להתקיים בפועל מאמר חז"ל (מסכת מנחות דף קי.) "אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם? כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם". שהרי עד לאותו הקריבו אותם **בפועל**, ומאותו יום נפתחו החבורות והכוללים של 'תורת הקרבנות'...

והנה בספר תורת חיים על הש"ס כותב שכל שנה מתעורר הענין שקרה באותו יום, וא"כ גם היום ב"ז בתמוז התעורר האור הזה של כל העוסק בתורת חטאת, והתחדש הענין שאפשר להשיג כפרה ע"י לימוד התורה של עבודת הקרבנות, וחפץ ה' בידכם יצליח שתהיה סיעתא דשמיא גדולה מאוד ע"י האסיפה הזאת.

נכדו של מון החת"ס זצ"ל מספר שבזמנו היה מצב קשה שלקחו בחורים לצבא ועוד פעם לקחו, עד שיום אחד מרוב הכאב של כלל ישראל כבר לא יכול היה לסבול התפרץ לביהמ"ד ואמר: "אני כבר לא יכול לסבול יותר! אני מוכרח להטיח דברים כלפי מעלה!" [ומספרים שבאמת לאחר מכן הוא סבל מחולשה תקופה מסויימת]. והמשיך: "הנה חז"ל אומרים מה לו לאב שהגלה את בניו, אוי לבנים שגלו מעל שולחן אביהם, ויש לבאר וכי מה חסר לו לאב כעת בגלות? הרי גם כעת עובדים את ה', עוסקים בתורה ומקיימים מצוות ומתפללים, בשלמא על הבנים יש הרבה רחמנות אבל למה אוי לו לאב? - כך הוא שאל, ותירץ שכבר אין לו את הנחת רוח של הקרבנות, של 'אמרתי ונעשה רצוני'. אמנם את כל זה אנחנו יכולים לקיים ע"י לימוד תורת הקרבנות.

ראיתי בספר 'שבת של מי' על מסכת שבת שהביא בשם ה'יפה תואר' (הוא המהר"ש יפה שהיה בזמן המהרי"ט והמהראנ"ח) על הגמ' שרבי ישמעאל אמר אני אקרא ולא אטה, וקרא והיטה, וכתב על פנקסו כשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת שמינה. שואל היפה תואר למה היה צריך לרשום על הפנקס, שילמד תורת חטאת ויתכפר בזה! ומתרץ שעדיין חסר את החלק של אכילת הכהנים וכו', אבל עכ"פ למדנו מדבריו ש'כאילו הקריב חטאת' הוא כפשוטו ממש. [אמנם המג"א והבני יששכר למדו מהגמ' הזאת שאין זה כהקרבה ממש].

כמו"כ יש פוסקים שאומרים שלא יאמר לאחר פרשת החטאת "כאילו הקרבת חטאת", כיון שאם אינו חייב חטאת הרי הוא כמביא חולין בעזרה! הוא לא אומר שהוא סתם 'דובר שקרים', אלא כאילו הקריב ממש חולין בעזרה! רואים מזה שלימוד הלכות הקרבנות הוא ממש מציאות של הקרבת הקרבן.

פירוש הדבר?

מספרים על הרב מפוניבז' זצ"ל, שבזמן שבנה את הישיבה היתה פעם תקלה והמשאית של המלט לא הגיעה, והפועלים נשארו מובטלים. הם הגיעו בטענה לרב שישלם להם משכורת שהרי זו לא אשמתם. ענה להם הרב: "אין בעיה, יש לי עבודה בשבילכם, תלבשו כיפות ותכנסו לבית המדרש ורק תקראו תהילים ותלמדו מה שאתם רוצים ותקבלו את כל המשכורת". הם הסכימו בשמחה והתחילו לעשות כך, ולאחר עשרים דקות הם ניגשו לרב ואמרו לו: "שלום והתראות, אנחנו מוותרים על הכל!"... וזה ביאור הגמרא: עם הארץ מוכן לעבוד שמונה שעות עבודת פרך בשמש, אבל לא מוכן לשבת כמה דקות ללמוד. זה קשה לו יותר, מכיון שזו מצווה!

המדרש אומר (תנא דבי אליהו פי"ז הובא בילקוט ראובני ריש פרשת תרומה): "בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, מיד אמר הקדוש ברוך הוא ויקחו לי תרומה". אומרים בשם המהרי"צ דושינסקי זצ"ל שכשאמרו 'נעשה ונשמע' היה דוחק גדול, כולם התלהבו והסכימו לקיים את התורה, מיד אמר להם הקב"ה שזה לא פשוט ועולה כסף, ולפתע כבר לא היה צפוף... כשצריכים לעשות איזה דבר כולם נדחקים, אבל אם זה מצווה - כבר אין כח. לכן דוקא הלימוד הזה למרות (ובגלל) שיש בו כפרה, התקרבות והתדבקות - פחות חפצים בו, ומעדיפים להכנס לכולל של נשים ונזיקין...

אמנם למרות ש'כל העוסק' משמעו עם כל הפרטים והדקדוקים ויגיעת התורה, **לכל הפחות נקפיד לומר את פרשת הקרבנות לפני התפילה** כמו שתקנו הקדמונים ע"פ הגמ' הנ"ל, ויש אומרים שגם נשים חייבות בזה (עי' בזה באריכות בילקוט יוסף סימן א' הערה לג), ומשמע מזה שגם באמירה זו שלוקחת חמש דקות הכניסו לנו את הכפרה ושאר סגולות הקרבנות! וגם מה שכתב המ"ב שמי שיודע ספר ילמד את פירוש הפרשיות הללו, מכל מקום כמה זמן זה כבר לוקח, לא מדובר לפתוח כל יום כולל לפני התפילה... ועל כרחך שחז"ל הקדושים הכניסו בכמה דקות את כל העניינים האלו של "כל העוסק בתורת חטאת".

נסעתי פעם במונית ודיברתי עם הנהג, הוא אמר לי שיש לו תפילין בבית אבל אין לו זמן להניח אותן... שאלתי אותו: "כמה זמן לוקח להניח תפילין? אולי חמש דקות!", והוא חוזר ומתעקש: "אני צריך לקום מוקדם ולהתקלח וכו', אין לי זמן!". כמובן שאנחנו צוחקים עליו, אבל האם אין אנחנו צריכים צריכים לצחוק על עצמנו? נתנו לנו רק לומר את פרשת הקרבנות במשך חמש דקות עם כל הסגולות הנ"ל, ו"אין לנו זמן"... התירוץ הוא שלגודל חשיבות חמש דקות אלו זה נדמה לנו כהר, ואנחנו מרגישים שאנחנו לא יכולים!

הגמ' בשבת (י.) אומרת שמשנתחיל לאכול קודם מנחה יכול להמשיך, ואפילו התיר חגורו. ושואלת: "מתקיף לה רב ששת: טריחותא למיסר המייניה? ועוד: ליקו הכי וליצלי! - משום שנאמר הכון לקראת אלהיך ישראל", ובתוס' כתבו שלא חש לשנויי קושיא קמייטא שאיזה טירחא יש בזה, והביאור הוא שהתירוץ של "הכון" מתרץ גם את זה, כי ברגע שזה מצווה זו כבר טירחא גדולה! אבל עלינו להתחזק בזה, זה מטהר ומקדש אותנו לפני התפילה, וכן אמירת פייטום הקטורת עליה אומר הזוהר הקדוש שמטהרת ומקדשת את כל הפגמים, וכותב שם שמי שאומר את הקרבנות בכוננת הלב הקב"ה סותם את פיהם של המקטרגים עליו.

לכאורה אין היתר לדלג על זה. **הרמ"א פוסק בסימן מח:**

זצ"ל וסיפר לו שמצבו דחוק מאוד והוא זקוק ל - 10,000 רובל, אמר לו הגרי"ס שאם הוא יאמין באמת שביד הקב"ה לזמן לו את הסכום הרי שהוא יגיע אליו במהרה. לאחר כשבועיים חזר היהודי לגרי"ס ואמר לו שהסכום עדיין לא הגיע, ואמר לו הגרי"ס: "אני משוכנע שאם תבטח בזה באמת זה יגיע, ולכן אני מוכן לתת לך כעת 5,000 רובל בתנאי שכשיגיע אליך הסכום המלא תתן לי את כולו!". היהודי הסכים בשמחה, ואז אמר לו הגרי"ס: "הרי הוכחת בעצמך שאין אמונתך שלימה בדבר, שהרי מי היה מוכן להחליף 10,000 ב - 5,000?... לכן מי שמאמין באמת שהקטורת מעשרת, צריך לומר קודם "אין כאלוקינו" כדי שלא יזוח ליבו!

נמצא א"כ שהיום עוד יותר קל לנו להקריב קרבנות מאשר בזמן ביהמ"ק, שהרי פעם היו צריכים ללכת לירושלים מרחק רב בקיץ ובחורף, והיום יושב לו אברך בבית ליד השולחן עם מזגן וכוס קפה ולומד הלכות קרבנות ונחשב לו כאילו הקריב ממש!

המהר"ל שואל מדוע מדברים חז"ל דוקא על העוסק בתורת חטאת וכו' כאילו הקריב, למה לא אמרו זאת גם על העוסק בהלכות סוכה כאילו ישב בסוכה וכדו? והוא מבאר שבקרבנות חוץ ממעשה המצוה היתה את המעלה המיוחדת של התדבקות בה', שהרי לאחר החטא הוא היה מרוחק והקרבת קירב אותו, וכן בלימוד עניני הקרבנות יש את המעלה מיוחדת הזאת של ההתקרבות וההתדבקות בה'. אתה מקבל גם את כל הסגולות שמסביב.

ויותר מזה, בתורת משה ודרשות צפנת פענח בשם המהרי"ט מביאים מדוע נאמר "זאת" תורת העולה, ומבארים שלימוד התורה של הקרבנות חשוב עוד יותר מעצם הקרבן, והוא עיקר העולה! מובא בשם הצדיקים "אשרי הגבר אשר תיסרנו קה" - ואם הוא רוצה להתפטר מהיסורים "ומתורתך תלמדנו", שילמד את הלכות הקרבנות ויתכפר.

א"כ נשאלת השאלה: לכאורה היו כולם צריכים לרוץ ללמוד בכללים של תורת הקרבנות, ומדוע אינם עושים את זה? התשובה היא פשוטה: אם צריך לעשות דבר שאינו מצווה, לזה יש לכולם כח ומרץ ומוכנים לעבוד עבודת פרך, אבל לדבר שהוא מצווה - אפילו שהיא קלה לעשותה - מיד נופלת עליו כבדות ועצלות ורפיון כח.

הגמ' אומרת בברכות (דף ז.ז.): "מרגלא בפומייהו דרבנן דיבנה: אני בריה וחברי בריה, אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה, אני משכים למלאכתי והוא משכים למלאכתי, כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתי כך אני איני מתגדר במלאכתי, ושמא תאמר: אני מרבה והוא ממעיט - שנינו: אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים". **פירש"י:** אני - העוסק בתורה בריה אני וכן חברי עם הארץ בריה הוא: אני מלאכתי בעיר - כלומר נוחה מלאכתי ממלאכתי. מתגדר - מתגדל לתפוש אומנותי". מה

שאינן זו חובה ורואים מזה שבאמת חובה לומר פרשת התמיד. ובדיעבד אפילו שלא כיון כל הכוונות כבר הכניסו חז"ל הקדושים את הכוונות, ויוכל להשיג על ידי האמירה את כל ההתקרבות וההתדבקות לקב"ה.

"ואומרים פרשת התמיד", הוא לא כותב רק שנהגו, אלא זו התקנה. ועי' בשו"ת נוב"י או"ח סימן ד' שנשאל מדוע לא תיקנו לומר בשמונה עשרה לומר פרשת התמיד כמו שתיקנו בתפילת המוספין, ותירץ שלא רצו להאריך וכו', עכ"פ הוא לא מתרץ

חלק מקהל הנאספים בכינוס

הזמן האחרון לשליחת המאמרים לארגון 'אחר כתלנו' בענין קדושת הכותל המערבי עד ר"ח כסלו בלבד.

יש לשלוח את המאמרים (בצירוף שם, טל' ומקום לימודים) בדוא"ל: k20640030@gmail.com
בשעת הצורך ניתן לשלוח לפקס: 02-571-4193 [לצערנו נפלה טעות במס' הפקס שהתפרסם בגליון הקודם]

ההשתתפות על ידי כתיבת חבורה, מאמר או שו"ת בעניני קדושת הכותל המערבי:

(א) לענין מעילה להשען עליו בגופו; בשעת תפילה ודרך תפילה; להשען מפני עייפות וכדו'; להשען בגבו (כשיושב על הרצפה בתשעה באב); להשען חפצים או חפצי מצוה - סידור ולולב; להתקרב אליו; לשבת בצילו; להניח פתקי תפילה; להצטלם איתו;

(ב) לענין טהרה עד היכן מותר להתקרב לכותל המערבי; נגיעה באבני הכותל או נשיקת האבנים בטומאת מת, נדה, וכיו"ב;

בעלי המאמרים הנבחרים יקבלו מלגות בעז"ה

עדיפות תינתן לסיכומי הלכה למעשה

פרס ראשון: 1000 ₪ | פרס שני: 300 ₪ | פרס שלישי, רביעי וחמישי: ספרי לימוד.

זמן העברת המלגות אי"ה בחנוכה תשע"ו

ניתן להשתמש במראי מקומות המפורטים כאן, אשר מהם ניתן לקבל מראי מקומות רבים אחרים.

אגרות משה או"ח חלק ב', סי' קי"ג; אגרות משה יו"ד חלק ד' סי' ס"ג; משנה הלכות, מדור התשובות, מהדורא תנינא, חלק ד', סי' רפ"ב; אבן ישראל חלק ג' רמב"ם בית הבחירה סוף פרק ו', מועדים וזמנים חלק ה', סי' שמ"ט-ש"נ.

מראי מקומות נוספים: משכנות לאביר יעקב חלק ב' והגאון האדר"ת, עיר הקודש והמקדש חלק ד' פרק ז' סעיף ד', הר הקודש פנים מאירות סעיף פ"ז, ציץ אליעזר חלק י' במילואים עמוד רנ"א.

נ.ב. המאמרים נשלחים על דעת הארגון, הרשאי לעשות בהם כראות עיניו.

שפתי כהן
דברים חוצבי להבות מאת הכהן הגדול מרן בעל החפץ חיים זצוק"ל

ועל כן כשאנו אומרים 'נקוה לך לראות מהרה בתפארת עוזך' צריכין אנו להתחזק שיהיה שכיחי כהנים להקרבה, והיינו שכל מי שהוא בן תורה ובפרט כשהוא ג"כ כהן, יקבע עת מעתותיו ללמוד עניני הקודש והמקדש, ובזה יהיה היכר שאנו מחכים ומצפים על התגלות כבודו בעולם ונעבוד עבודתו בכל אשר יצונו.

[ואפילו מי שאין לו שהות או שאינו מוכשר לזה, יראה עכ"פ לעשות מעמד ומצב לאחרים בעלי תורה שילמדו עניני הקודש והמקדש ויחשב על שמו. על כן מה נאה היה אילו ימצאו איזה עשירים מנדבין מנכסיהן לקבוע במקומן או במקום אחר שיאות להם, חבורת אברכים גדולי תורה שילמדו הסדר ההוא ויהיו בקיאים בכל הלכותיו, (וכן עשיתי בעירי שקבעתי עשרה אברכים גדולי תורה ויראה לענין זה, ושמעתי שבקרוב נעשה בירושלים עיה"ק ג"כ חבורה קדושה כזו ואשרי הפונה אליהם להחזיקם), ויקדישו לזה מחצית עתותם ומחצית לשארי לימודים איש איש כחפצו ביו"ד או בחו"מ וישתדלו ללמוד ההלכות אלו על בוריין, כי כיון שהקב"ה חושב ללמודים אלו כאילו מקיימין אותם בפועל ממש, צריך להשתדל ולידע כל דבר בבירור וכמו שכתב השל"ה בספרו יש נוחלין. ובזה תהיה התועלת כפולה כי לבד מה שימצאו בישראל מופלגים היודעים בהלכות אלו הנוהגים בזמן המקדש (שיהיה במהרה בימינו), עוד זאת שת"ח העוסקים בהלכות עבודה מעלה הקב"ה כאלו מקריבין בפועל (מנחות ק"י), וכל זה הוא לבד מצות החזקת התורה שרבה היא מאד.

ויתכן מאוד כשימצא חבורה קדושה כזו שלומדים בתמידות דיני עבודה, האיש שיודע בנפשו שעבר על עון חילול שבת והוא מחויב חטאת יבקשם שילמדו עבורו דיני הקרבת חטאת, וידוע מאמר חז"ל כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, או אם הוא אחד מארבעה שצריכין להודות כגון חולה שנתרפא או שהיה חבוש בבית האסורים וכו"ג, שבזמן המקדש היה צריך להביא קרבן תודה ועכשיו צריך ללמוד דיני הקרבת התודה, ועיין בסוף שו"ע אורח חיים בהשמטה שם שביררנו שם ההנהגה בענין הזה. **ומי יתן שיהיו הכל מתבוננין בזה המאמר שאמר השי"ת ומקיימין אותו, בודאי היה מתבטל כל הצרות והגירושין].**

(קונטרס ציפית לישועה פ"ג)

...והנה לפי גודל מצוקת הזמן שמצוי כעת בעוונותינו הרבים, שנתקיימו כמעט כל הסימונים שהזכירו חז"ל בעת קירוב הגאולה (עיין סוף סוטה במשנה ובסנהדרין צ"ז וצ"ח), בודאי יש לקוות לגאולה וצריך להזדרז להכין לעבודה ובהלכותיה.

לך נא ראה מה שאמרו חז"ל (סנהדרין צ"ח) לענין משיח שראהו ריב"ל דהוי שרי ואסר כל מכה בפני עצמה ולא הכל ביחד, והטעם השיב בעצמו כי פן יאמר לו הקב"ה שילך לגאול בניו ולא יצטרך לעכב. ועתה נוכל ללמוד בק"ו **אם רגע אחד אינו כדאי לעכב לכלל ישראל**, מה נאמר אם יבוא משיח צדקנו ויאמר לנו בשם ד' להקריב קרבנות קבועים בשם כלל ישראל וקרבנות האמורים בספר יחזקאל, ואנחנו נהיה מוכרחים להמתין עכ"פ איזה שבועות או חדשים עד שנהיה בקיאים בהלכותיהן. [ואל יאמר האדם, הלא אז יבוא משיח ואליהוהם עתידים להגיד לנו כל חלקי הספיקות וכמו שמובא בגמרא כמה ספיקות בשם תיקו, ואמרו המפרשים שתיקו הוא ר"ת תשבי יתרץ קושיות ואבעיות, ע"ז נשיב לו, אמנם הדבר כן הוא שכל חלקי הספיקות יתברר לנו ע"י אליהו, אבל הדברים הפשוטים המבוארים בפסוק ובביאורי תורה שבע"פ המסורה לנו כמבואר בת"כ ובגמרא, הלא אנו צריכין בעצמנו לדעת כפי יכלתינו, כי הלא אליהו לא יבוא ללמוד עם כל אחד ואחד דברים שהיה יכול לידע מעצמו, ורק הספיקות אשר אי אפשר לברר יתגלה לנו על ידו, ועל הפשוטות המבוארות הלא יאמר כי היה להם ללמוד ולשנות בעצמכם קודם שבאתי לבשר הגאולה, וכמו שנאמר זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חוקים ומשפטים, ובתריה כתיב הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וגו'].

לך נא וראה מה דאיתא בבכורות (דף נ"ד) דלפיכך בטלו שלא לעשר מעשר בהמה אף דהוא מצות עשה דאורייתא משום דאתי לידי תקלה, (דכיון דאין לנו מזבח להקריב וצריכין להמתין עד שיפול בהן מום אתי לידי גיזה ועבודה), וקפריך הגמרא נישדי ביה מום בכלי' עדריה קודם שנעשר את העדר (דהוא עדיין חולין ומותר להטיל בהן מום), ומשני מהרה יבנה המקדש ובעינן בהמה להקרבה ולא שכיחי עי"ש בגמרא. והרי משום חשש זה ביטלו מצות עשה דאורייתא, ולמה לא נימא מהרה יבנה המקדש ובעינן כהנים להקרבה ולא שכיחי וכו"ל.

מכון "תורת הקרבנות" ת.ד. 3196 בני ברק
טל' 050-4134645

כתובת: korbanot@okmail.co.il
ניתן לקבל את הגליון במייל מידי חודש

הערות תמימות וישובים בעניני הלכות הקרבנות יתקבלו עד י' בחודש. עדיפות להערות קצרות. ניתן לשלוח ע"י הנציגים בכללים או במייל לכתובת או לת.ד. 3196 ב"ב

מס' הטל' לקביעת הברות ושיעורים בהלכות הקודש והמקדש - 050-4134645